

Četrtek, 26. 3. 2020 (1 ura)

Petek, 27. 3. 2020 (2 uri)

Pri književnosti smo zaključili z obdobjem romantike in ponovili obdobje **REALIZEM**, ki ste ga spoznali v 8. razredu. Za kratko ponovitev:

Literarno obdobje, ko književniki pišejo realistično, imenujemo REALIZEM (lat. *realis* – stvaren, resničen).

Najprej se je realizem razvil v Franciji, Angliji in Rusiji. Morda je kdo že slišal za katerega od naslednjih umetnikov:

- **Francija:** Honore de *Balzac*, *Stendhal*, Gustave *Flaubert*.
- **Anglija:** Charles *Dickens*,
- **Rusija:** Nikolaj Vasiljevič *Gogolj*,
Lev Nikolajevič *Tolstoj*,
Fjodor Mihajlovič *Dostojevski*.

Zaradi neenakih družbenih razmer, časovno različnega pojava realizma ter različnih literarnih in kulturnih tradicij v posameznih deželah se posamezni tipi realizma lahko precej razlikujejo. Za vse pa je značilna objektivnost, golo prikazovanje resnice.

Realizem se je najmanj uveljavil v **liriki**, najbolj pa v **pripovedni prozi** (novele, romani). Podrobno so prikazovali zunanji svet, okolje, dogajanje in osebe, tako njihovo zunanost, kot notranje življenje – zato so obsežni.

REALIZEM - 2. POLOVICA 19. STOL.

- gre za podobo življenja takšnega, kakor je,
- **snovno-motivno zajema življenje z vseh plati (tudi z grše),**
- izogiba se preneseni besedi, manj jezikovnega olepševanja.

DRUŽBENE RAZMERE V EVROPI IN SLOVENIJI

- napredujeta znanost in tehnika (stroji, parniki, lokomotive, brzojav ...),
- krepi se meščanstvo (predstavniki tega družbenega sloja pridejo v vlado),
- oblikovanje materialističnega svetovnega nazora (Marx, Engels, Darwin),
- v Sloveniji je kmetijstvo zaostalo,
- zadolževanje in izseljevanje kmetov (po letu 1848. so vsi kmetje lahko dobili nekaj svoje zemlje),
- v Sloveniji prevlada konservativna struja (Katoliška narodna stranka z literarnim mesečnikom Dom in svet) ter liberalna struja (Narodno napredna stranka, Ljubljanski zvon)

PREDSTAVNIKI:

- Ivan Tavčar (Visoška kronika, Med gorami),
- Anton Aškerc (Balade in romance),
- Janko Kersnik (Kmetske slike, Jara gospoda),
- Simon Jenko (Tilka, Obrazi),
- **Simon Gregorčič (Soči),**
- Josip Jurčič (Deseti brat, Kozlovska sodba v Višnji Gori).

Prebrali boste pesem Simona Jenka *Soči*. Najprej poiščite našo najlepšo reko na zemljevidu, potem preberite opis reke:

Soča je 137 km dolga reka v zahodni Sloveniji (95 km) in severni Italiji (42 km). Alpska reka izvira 1100 m visoko v Julijskih Alpah v Trenti. Kraški izvir je priljubljena turistična točka. Reka teče proti jugu mimo krajev Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal, Nova Gorica in Gorica. V Jadransko morje (Tržaški zaliv) se izlije v Italiji blizu Trsta. Staro ime za Sočo v zgornjem toku je bilo Šnita.

Dolina Soče je bila prizorišče krvavih bitk v 1. svetovni vojni. Med leti 1915 in 1917 je Soška fronta terjala preko 300 000 življenj italijanskih in avstro-ogrskih vojakov.

V kristalno zeleni Soči domuje soška postrv.

Med branjem bodite pozorni na pesniška sredstva, o katerih smo letos že govorili.

Prosim, da napišete kratko vsebino prebrane pesmi – predvsem svoja občutja in mi jih pošljite na moj mail.

To bi bilo za ta teden. Upajmo, da se potem spet vidimo!

Ostanite zdravi in optimistični,

vaša učiteljica slovenščine dr. Jolanda Lazar